

OBRTNI VESTNIK

povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

stroj.

Državna licejska knjižnica
Ljubljana

dvakrat, in sicer:
ena 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno . . . 48 K
polletno . . . 24 »
četrtletno . . . 12 »
posamezna številka . . . 2 »

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Celju in
slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.
Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Cene inseratom:

Pri 1× objavi $\frac{1}{4}$ str. 1000 K
» » » $\frac{1}{2}$ » 500 »
» » » $\frac{1}{4}$ » 260 »
» » » $\frac{1}{8}$ » 140 »
» » » $\frac{1}{16}$ » 75 »
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni obj. 10% popusta.

IV. letnik.

V Ljubljani, 2. maja 1921.

Štev. 9.

M. Malovič, Novomesto:

Naše vodne sile.

Vse premalo ocenjujemo naše prirodne sile iz gospodarskega stališča, ki bi se dale izrabiti le potom produktivnih združnih ali delniških podjetij. Nasprotno pa ocenjujejo preveč sedanji lastniki vrednost vodnih pravic, ne ozirajo se na to, da namišljena vrednost se ne rentira; v več slučajih jim te naprave uničujejo njih lastno blagostanje.

Ponašamo se z velikansko močjo teh prirodnih vodnih sil v naši ožji domovini ter cenimo njeno vrednost na milijarde kron, ne da bi se pobrigali te v lastno korist svojemu narodu pravilno izkoristiti. Poleg vodnih strug naših potokov in rek stoji na tisoče priprostih mlinov in žag, last posameznikov, kateri ne znajo te cenene sile sami izrabiti. Manjka jim pa tudi smisla združne ideje, da kar eden ne zmore, je to moč doseči potom zadruge ali društva.

Sebičnost posameznega tu gotovo ni nikakor na mestu. Stvarnik je ustvaril prirodne sile v korist celokupnemu človeštvu, ne pa v izkoriščanje posameznikov, tem manj pa ima pravico do tega oni, ki teh sil ne izrabi, ali pa jih izrabiti ne zna. Koliko vodnih sil je zgubljenih pri zapušenih mlinih, oziroma pri mlinih, ki nimajo kaj mleti vsled konkurence, kakor tudi ob najmanjši suši ali povodnji, ker niso vodne struge pravilno izpeljane in pa naprave površno zgrajene. Človeka, kateri ima smisel za gospodarski napredek, mora zaboleti srce, ko na važnih krajih naše domovine opazuje, koliko prirodnih sil gre dan za dnem v zgubo. Tem več pa čuti oni, ki je navezan na umetno sestavljeno moč potom gonilnih sil, kakor lokomobil motorjev, vetrovni sil in dr., katere sile požrejo zdaten del dohodkov, ki bi se lahko porabili v druge prekoristne gospodarske namene.

V naši ustavi po členu 79 pripadejo vse prirodne sile voda, rud in drugih prirodnih sil v last države, katere postanejo državni monopol pod upravo finančnega ministrstva. Kako naj si to zadevo tolmačimo? Država ima s tem pravico si prisvojiti vse lastninske pravice do vodnih sil in po svoji volji z njimi razpolagati, katere danes posedujejo posamezniki. Brezdvomno pa si bode država lastila te pravice na ta način, da bode od že sedaj obstoječih obratov zahtevala nekaki monopolno-pridobinski davek, kateri bode donosil njej ogromne dohodke. Enako pa tudi od onih

podjetij, ki se bodejo ustanovili v bodočnosti, da bodejo državi plačevali za izrabljanje vodnih sil nekaki monopolni davek. Sedanji lastniki s tem gotovo ne bodejo zadovoljni, ker se jim bodo navidezno kratile lastninske pravice. Vsekakor pa moramo pozdraviti ta ukrep s katerim se okoristi država na splošnost blagostanja vseh državljanov. Voda, kakor rude, so naravne sile, katere morajo biti na razpolago občemu blagostanju. To socialno vprašanje se bode rešilo še s posebnim zakonom.

Koliko vodnih sil je danes še neizrabljenih, ki se tudi ne morejo izrabiti, ker so v lasti bregovi vodnih strug sebičnih posestnikov, kateri za drag denar nočejo prodati iz sebičnih in drugih ozirov, večkrat pa tudi iz nevoščljivosti, dasi sami ne morejo teh prirodnih sil izrabiti. En sam slučaj zadostuje v dokaz, in sicer ako vzamemo vodno moč Krke od nje izvira do izliva v Savo pri Brežicah. Nje struga od izvira je po naravi ustvarjena, ne da bi se mogli dati napraviti umetni jezovi, s katerimi bi se dobilo nebroj konjskih sil. Ob vsej vodni strugi pelje deželna cesta, kar bi lahko služilo vsaki industriji v prometnem oziru.

Že pred več leti je bila v Zagradcu tvornica za toplenje železne rude. V Žužemberku papirnica, na Dvoru pa poleg topilnice tovarna železne industrije v lasti kneza Auersperga. Danes je vse v grobljah. Stoji ob celi strugi nekaj starih mlinov in primitivnih žag, razun par modernejših na Jami poleg Dvora in v Soteski. Krasni slapovi v Zagradcu, Žužemberku, posebno pa na Dvoru se ne dajo izrabiti vsled opisanih vzrokov. Od Soteske naprej teče Krka po ravnini, kljub temu obstoji do nje izliva v Savo 10 jezov v višini nad 1 m, najmanj toliko bi se jih dalo še zgraditi. Je pa že teh preveč, ker starokopitnih mlinov je itak preveč. Jeden sam valjni mlin, last g. Germa v Mačkovecu, izvrši svojo nalogo izdatnejše nego vsi drugi (najmanj 20 po številu), od izvira do izliva v Savo. Lahko se trdi, da bi bili vsi lahko kos opisanemu, kar naj bode v dokaz, koliko narodnega premoženja se izgubi, ker ne znamo izrabiti te prirodne sile. Zadnji čas je, da se prične misliti na to, da se domač kapital vložijo v dobičkanosna podjetja z vporabo vodne sile. Kako potrebujemo električnih central za razsvetlavo in obrat male obrti ali domače industrije in v druge gospodarske svrhe? Tujec se zanima za te prirodne sile, med tem ko domačini spe! Če se pa najde domačin, ki bi vpeljal kako potrebno industrijo, se mu pa delajo vse ovire na vse strani in s pretiranimi cena-

mi. Poznam lastnika, ki je pred leti kupil dva mlina, oba skupaj ga nista stala čez 30 tisoč kron, dasi sta bila v najboljšem stanju. Danes, ko je vse v razvalinah, pa zahteva par milijonov kron zanj. Zadovoljuje se raje s tem, da plačuje davek od razvalin, in da vloženi kapital mrtev leži, nego da bi videl krasno razvijajočo se obrt, poleg milijonskega dobička v žepu.

Trgovska obrtna zbornica, urad za pospeševanje obrti, državne obrtne šole institucija v Sloveniji se trudijo dvigniti industrijo in malo obrt potom produktivnih zadrug, a pravega uspeha se ne da doseči, ker prvič nima mala obrt smisla za združne ideje, drugič ker ni na razpolago cenjenih gonilnih sil. Na mineralno olje je mnogo obratov navezanih, vsled nezasišeno visoke cene bencina in surovega olja (nafta) ni mogoče danes tega vporabljeni. Pred vojno je stal bencin za motorje monopolne takse prost, 15—20 vin. za kg, danes stane kg 30—45 kron. Če vzamemo srednji motor 10 konj. sil, pri dnevnem obratu 8 ur po 3 kg najmanj na uro, stane na dan do 1000 kron gonilna sila, ne upoštevši olja in dr. Kako zamore potem tekmovati z lastnikom vodne sile, ki ga popolno-

ma nič ne stane. Če bi obrat z bencin-motorjem deloval v letu 300 dni, bi stal bencin za to dobo 300.000 K. Kdo naj premaga to svoto, za katero se izdelki za toliko podraže, ali pa ta material požre ves dohodek. Če ima tekmeč enak obrat na vodni sili, bode spravil ves ta dohodek v žep, ali pa za toliko ceneje proizvajal svoje izdelke.

(Konec prih.)

Eng. Franchetti:

Vodstvo in uprava obrtnih zadrug.

(Nadaljevanje.)

Preden sestavimo računski zaključek, moramo doznati, koliko dolgujejo združni člani na zaostali združni dokladi ali globi in kazni, to so terjatve, katere združno načelstvo lahko izterja potom obrtne oblasti. Nobeden združni član se ne more odtegniti plačilu združne doklade, če je bila ista na občnem zboru pravilno sprejeta.

Dohodki.

Računski zaključek za leto 1920.

Izdatki.

Tek. št.	Predmet	Znesek		Skupaj		Tek. št.	Predmet	Znesek		Skupaj	
		K	v	K	v			K	v		
1	Gotovina 1. januarja 1920	28	40	28	40	1	Upravni stroški:				
2	Sprejemnina članov	500					a) Tisek vabil in pravil	600			
	» vajencev	80					b) Poština	180			
	Oprostnina vajencev	120					c) Pisalne potrebščine	60			
	Združna doklada	600		1300			d) Nagrada načelniku	200			
3	Tarifa	300		300			e) » blag. in tajniku	450		1640	
4	Dvignjen denar	1500		1500		2	Knjige in časopisi	250		250	
						3	Prispevek deželni zvezi	1000		1000	
						4	Potovalni stroški	150		150	
							Svota izdatkov			3040	
						5	Gotovina 31. decembra				8840
				3128	40					3128	40

V Ljubljani, 31. decembra 1920.

Anton Erjavec,
načelnik.Franc Godec,
blagajnik.Ivan Mrvar, Avgust Jovan,
računska preglednika.

Kakor vidimo iz računskega zaključka, je med dohodki prva postavka označena gotovina, ki smo jo imeli v blagajni prvega januarja in med izdatki zadnja postavka gotovina, ki jo imamo, ko zaključimo knjige, to je 31. decembra tekočega leta.

Dohodke, s katerimi nismo imeli med letom nič opravila, kakor narasle obresti glavnice, če jih nismo dvignili, ne spadajo med računski zaključek, ampak te se označi pri izkazu združnega premoženja, torej v posebni postavki med aktiva.

Treba je poudarjati, da naj ima blagajnik združno blagajno vedno strogo ločeno od lastnega, osebnega premoženja. Ako sprejme blagajnik za drugo namenjeno svoto izven združne pisarne, zavije jo naj v poseben papir in napiše takoj znesek in namen, da se pri vknjiževanju lahko na to spomni.

Držimo se tega načela v vsakem slučaju. S tem si prihranimo čas in neprijetnost. Ako blagajniška knjiga ne soglaša z gotovino, tedaj je to znak, da smo kako postavko pogrešno vknjižili ali jo izpustili.

Važno je tudi, da vsako leto sestavljamo bilanco ali račun izravnave, kakor je običajno.

Aktiva in pasiva, ali imetja in dolgovi, v katerih vidimo poedine postavke premoženja in dolgov v računski obliki druga proti drugi tako postavljene, da nam jasno kažejo ne le uspeh poslovnega leta, temveč nam tudi pove, v čem obstoji premoženje ali dolg in koliko sta vredna.

Iz bilance vidimo, da znaša združno premoženje v resnici samo 12.221 K 70 v, ne pa kakor kažejo številke 12.871 K 70 v, to pa radi tega, ker smo med pa-

Aktiva.

Za leto 1920.

Pasiva.

Tek. št.	Predmet	Znesek		Tek. št.	Predmet	Znesek	
		K	v			K	v
1	Gotovina v blagajni	88	40	1	Dolg načelniku za nagrado	200	—
2	Inventar	5490	80	2	Neplačana najemnina pisarne	200	—
3	Vloga v Mestni hranilnici	6842	50	3	Tvrdko Bonač za pisalne potrebščine	250	—
4	Zaostala zadružna doklada	450	—	4	Zadružno premoženje znaša	12221	70
		12871	70			12871	70

V Ljubljani, dne 31. decembra 1920.

Anton Erjavec,
načelnik.Franjo Godec,
blagajnik.Ivan Mrvar, Avgust Jovan,
računska preglednika.

sivo izkazali 650 K dolga, ki ga zadruga dolguje. Med aktivo smo tudi izkazali svoto 450 K zaostale zadružne doklade, ki jih moramo še od zadružnih članov izter-

jati. Ker smo vpoštevali naš dolg in naše terjatve smo pri tem na čistem, koliko znaša v resnici zadružno premoženje. (Dalje prih.)

Zadružna naznanila.

Zagorje ob Savi. V nedeljo, dne 17. aprila se je vršil v Zagorju ob Savi sestanek čevljarjskih mojstrov sodnega okraja Litija v svrhu ustanovitve strokovne zadruge za omenjeni sodni okraj. Tovariš Franc Krenčič je pozdravil navzoče tovariše in otvoril posvetovanje ob 2. uri popoldan. Na to je pojasnil zvezni načelnik Franchetti namen in pomen ustanovitve oziroma preosnovitev sedaj obstoječih kolektivnih zadrug v razne strokovne zadruge in izrazil veselje, da se je našlo toliko zavednih čevljarjskih obrtnikov sodnega okraja Litija, kar pričča, da je večina zato, da se ustanovi samostojna strokovna zadruga čevljarjev. Na to je poročal o sestavi pravil ter se je sklenilo v § 2. izpustiti besedo »ali kot zakupniki«. V § 11. se je določila učna doba na 4 leta. Sprejemnina vajencev se je določila na 10 in oprotnina na 20 K. Članom, ki navadno ne delajo s pomočniki ni dovoljeno imeti več nego k večjemu dva vajenca, ki delajo s pomočniki pa na vsakega pomočnika enega vajenca več. Zadružna sprejemnina se je določila na 100 K in ako na novo pristopivši član ne dobi obrtne pravice, mu zadruga vrne samo polovico plačane pristojbine. Za sklepčnost zadružnega zbora je potrebna navzočnost ene petine članov. Zadružno načelstvo obstoji iz zadružnega načelnika, njegovega namestnika, šest odbornikov in treh namestnikov. Poslovna doba članov zadružnega načelstva traja tri leta. Za veljavnost sklepanja zadružnega načelstva je potrebno, da so navzoči vsaj trije odborniki, načelnik ali njega namestnik. V § 24. se je določilo, da se volitve vrše po glasovnicah, če zadružni zbor od slučaja do slučaja ne sklene, da se glasuje ustno. Pripravljalni odbor, ki je bil soglasno izvoljen za načelnika Karl Flisek, za podnačelnika Gregor Pungertnik in za odbornike: Franc Krončič, Ivan Kos, Franc Cerar, Franc in Ivan Dernovšek, Josip Narad iz Zagorja, Martin Volk in Andrej Gorenc iz Litije se je pooblastil, da v slučaju potrebe eventualne spremembe ali izpopolnitve vloženi pravil sami sklepajo, ne da bi bilo zato potrebno sklicevati ponovnega sestanka bodočih članov. Po dokončanem dnevnem redu se tovariš Flisek zahvali vsem udele-

žencem, zlasti zveznemu načelniku in ga naprosi, da naj stori primerne korake, da bodo predložena pravila kar najhitreje rešena in zaključiti ob 4. uri lepo uspeli sestanek.

Organizacija krojaških mojstrov in samostojnih šivilj za Slovenijo v Celju si usoja naznaniti vsem članom interesentom, da je pravilnik od oblasti potrjen in se vrši ustanovni občni zbor dne 8. maja t. l. v Celju, »Narodni dom« ob 9. uri dopoldan. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora in čitanje pravilnika. 2. Volitev odbora. 3. Raznosterosti. Vabljeni so tem potom krojaški mojstri kakor mojstrovke iz cele Slovenije, da se tega važnega zbora polnoštevilno udeleže. Sklicatelj: Ivan Bizjak, predsednik pripravljaln. odbora.

Zveza južno-štajerskih obrtnih zadrug. V odborovi seji dne 15. marca 1921 se je končno konstituiral odbor Zveze, ki je bil izvoljen na občnem zboru dne 9. novembra 1919. Predsednikom se je izvolil g. Ivan Rebek, tajnikom g. Franc Strupi, oba iz Celja, blagajničarjem g. Anton Selišek iz celjske okolice. Ostali člani odbora so gospodje Holy iz Brežic, Janko Horvat iz Ljutomera, Dragotin Stupan iz Slovenske Bistrice, Jakob Volk iz Šoštanj, Jakob Zadravec iz Središča in Blaž Zupanc iz Laškega, namestniki gospodje Franjo Korošec iz Gornje Radgone, Fran Nerad iz Gaberja, Josip Veselko iz Središča in Ignac Zalokar iz Brežic. Zveznim delegatom v odboru za prireditve ljubljanskega velikega semnja 1921 je izvoljen g. Jakob Volk. Občni zbor Zveze bo sklican meseca majnika t. l. v Slovensko Bistrico, da se da posameznim obrtnim zadrugam še prilika do tega časa prijaviti svoj pristop zadrugi, katera šteje sedaj samo 24 članic, ki pa tudi svojih obveznosti naprám Zvezi ne izpolnjujejo. Prav iskreno želimo novim funkcionarjem uspešnega dela v tej velevažni obrtniški korporaciji.

Naši shodi in zborovanja.

Zborovanje Pokrajinske zadruge dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani. — Neznosen položaj privedel je dimnikarje do energičnega nastopa. V soboto 23. t. m. se je podala deputacija obstoječa iz 22 članov do de-

želnega predsednika. Zahtevala je, da se takoj uveljavi nov, enoten požarno-policijski zakon za celo Slovenijo, kajti danes obstoječi stari zakoni veljavni za bivšo Kranjsko, Koroško, Štajersko in Prekmurje ne odgovarjajo več duhu časa. Vladni zastopnik je obljubil storiti vse, da se opravičene zahteve dimnikarjev povoljno rešijo. Deputacija se je podala nato k načelniku oddelka ministrstva za trgovino in industrijo dr. Marnu. Deputacija, kojo so vladni organi nazivali »demonstracijo«, je imela uspeh v toliko, da je obrtništvu dobro znani njega zagovornik dr. Marn obljubil, da bo nemudoma in povoljno rešil vse dimnikarske vloge. Popoldanske konference se je udeležilo 24 zavednih članov. Deputaciji so se priključili člani udruženja Hrv.-Slav. dimjačara po svojem predsedniku Gensbergerju in Jakovacu, ki sta dajala dragocena pojasnila obrtnih razmer v sosednjih pokrajinah. Na konferenci je referiral tovariš Gensberger v dolgo trajajočem, temeljitem govoru o korakih, katere mora zadruga storiti, ako hoče rešiti dimnikarstvo propasti. Edina rešitev je v zasnutku novega požarno-policijskega reda oziroma dimnikarskega štatuta. Po dolgem razmotrivanju so se določile smernice predlogov za občni zbor. Po konferenci se je vršil prijateljski sestanek v »Hotelu Triglav«, katerega se je udeležilo nad 30 oseb. — V nedeljo 24. aprila ob 10. uri se je vršilo zadružno zborovanje v dvorani »Hotela Triglav« ob udeležbi 53 članov, med njimi g. predsednik Gensberger in odbornik g. Jakovac. Načelnik je otvoril zborovanje ter jih pozdravil in zbor jima je zaklical navdušeno »Dobrodošla! Živela!« — Tudi pomočniški zbor je bil zastopan po 2 odposlancih. — S tajnikovega poročila je posneti, da šteje zadruga 83 članov, med katerimi je 12 udovic, ki vodijo na svoje ali na ime mladoletnih otrok obrt. Pomočnikov je 49; vajencev 20. — Občni zbor sprejme predlog načelstva za zapositev poviška cenika za 50 odstotkov za mesta in 70 odstotkov za deželo. — O »požarno-policijskem redu« je poročal g. predsednik Gensberger iz Zagreba in mu je zbor sledil z velikim zanimanjem. — Prihodnja konferenca glede vstvaritve novega dimnikarskega štatuta enotnega za vso SHS se vrši v Zagrebu in se izvolijo kot delegati načelnik Rogel, podnačelnik Šetina in tajnik. — Tajnik naglašja, da bi moral biti vsak zadružen član tudi naročnik na »Obrtni Vestnik«, ker bode to vzorno urejevano glasilo obrtništvu prinašalo zadružna poročila. — Sklene se, da ostane število odbornikov tudi glede na nesrečno izišli plebiscit na Koroškem, s katerim je odpadel koroški odbornik neizpremenjeno in se izvoli za to mesto g. Kovačiča Josipa. Za manjkujoča dva namestnika odbornikov izvolita se gg. Izidor Šoberl in Ferdinand Menih. — V dokaz spoštovanja umrlega tovariša se položi na krsto milemu sotrpinu venec, katerega strošek naj zadruga iz svojih dohodkov krije. Določi se v ta namen vsota 200 K. — Tajnik opozarja zborovalce na težak položaj udov in sirot po smrti mojstra. Čut solidarnosti v ljubezni do bližnjega naj se pokaže s tem, da priskoči na pomoč vsak tovariš v težkem trenutku zaostalim s prostovoljnimi podporami. Njegov predlog, da vplača vsak član neznatno vsotico 20 kron na leto v ta namen, je bil brez ugovora sprejet in so člani vplačevali že na občnem zboru ta prispevek. — Po razmotrivanju še nekaj drugih notranjih zadev je g. načelnik zaključil lepo uspelo zborovanje.

Zadruga kovinarskih in stavbenih obrtov v Celju je imela svoj redni občni zbor dne 20. marca dopoldne v zadružnih prostorih. Udeležba povoljna. Število zadružnikov je naraslo tekom leta 1920 od 100 na 114, število pomočnikov na 101, vajencev je bilo prijavljenih koncem leta 140, tekom leta oproščenih 26. Dohodki so znašali K 6411.30, izdatki K 3610.20, prebitek K 2801.10. Zadružna imovina koncem leta brez ozira na inventar je znašala K 3735.58. Odborovih sej se je vršilo 5. Zadruga je naznanila obrtnim oblastem 15 oseb zaradi fušarije. Odbor se je izpopolnil z izvolitvijo g. Franceta Mahen odbornikom in g. Mihorka namestnikom. Za predsednika preizkuševalne komisije se je izvolil g. Skaberne. Za obrtno-nadaljevalno šolo je zadruga prispevala 500 K. Obširnejše je predaval na zboru načelnik g. Rebek o obrtniških pritožbah glede sedanjih poslovalnic bolniških blagajn, o zanemarjanju štajerskega obrtništvu s strani trgovske in obrtniške zbornice in o delu Gospodarskega sveta v Beogradu. Glede bolniških blagajn se je storil sklep, zahtevati takojšnjo volitev odbora in posredovati pri vladi, da se mojstri odvežejo odgovornosti za prijavo in odjavo vajencev in pomočnikov, ker se te prijave vršijo le v interesu delavca samega in naj bo torej zanje tudi le delavec odgovoren, in končno zahtevati, da se zoper obrtnike zaradi prestopkov izrečene denarne globe ne vplačujejo v korist bolniških blagajn, marveč v — zadružne blagajne v korist podpornih fondov. Zanimiva je bila debata glede članstva zidarjev. Za zidarje se je namreč ustanovila posebna pokrajinska zadruga in so se s tem zidarji smatrali brez zadružnega sklepa za izločene iz sedanjih zadrug. Zbor je sklenil, da smatra zidarje slej ko prej za svoje člane in ne bo pritrnil inkorporiranju taistih v pokrajinsko zadrugo, že zaradi tega ne, ker smatra za neumestno, da se za to stroko ustanovi samo ena strokovna zadruga za celo Slovenijo. Zbor je nadalje sklenil povišati plačo pisarniškememu osebju za 75 odstotkov in si ustanoviti v kritje potnih stroškov in podpiranje časopisja poseben fond v iznosu 15.000 K s pobiranjem naklade, zoper neopravičeno izostale člane zadruge izreči po zadružnih pravilih denarne globe in zahtevati včlanjenje opekarnarjev, katerih je vse polno v zadružnem okolišu, od katerih pa sta včlanjena samo 2. Občnega zbora se je udeležil tudi obrtno-zadružni komisar g. Založnik, ki je dajal pojasnila k posameznim točkam.

Čevljarska zadruga v Celju je priredila svoj toletni občni zbor v nedeljo, dne 20. marca popoldne v prostorih g. Rebevška. Predsedstvo je vodil načelnik g. Štefan Strašek; zbora se je udeležil obrtno-zadružni komisar g. Založnik. Poročilo je podal zadružni tajnik g. Streinigg. Zadruga je štela koncem leta 1920 88 članov, 27 pomočnikov in 55 vajencev ter je imela tekom leta 2 občna zbora, 1 protestni shod, 1 večji sestanek in 5 odborovih sej. Dohodki so znašali K 3927.30, izdatki K 2543.68, prebitek K 1384.62, zadružno premoženje koncem leta brez inventarja K 2192.— Sklenilo se je za tekoče leto zvišati prejemke zadružnega uradništva za 75 odstotkov in nakloniti mu iz zadružne imovine še posebni znesek 100 K kot novoletno nagrado. Za obrtno-nadaljevalno šolo je zadruga prispevala 200 K. V odbor sta se izvolila na novo gg. Rudolf Zontič in Rudolf Cvelber. Članska pristojbina znaša 100 K, vpisnina 12 K, oprostnina 33 K. Za knjigovodstveni tečaj se priglasi od navzočih 8 zadružnikov ter se izreče želja, da se

tekem meseca julija in avgusta priredi tudi čevljarški prikrojevalni tečaj v Celju. Zbor je sklenil, da se celjski čevljarji udeležijo v častnem številu razstave na »Ljubljanskem veleseminju 1921« meseca avgusta tega leta, da si ustvarijo skupno čevljarstvo delavnico, v kateri se ima skupno s ptujskimi čevljarji pridelovati obutje za vojaštvo, da se zahteva pri naročilih od vsake stranke nadaja v izmeri ene tretjine celotnega računa, in da se prirejajo čevljarški sestanki mesečno enkrat. Končno sta se določila kot zaprisežena sodna izvedenca gg. Rudolf Kovačič in Rudolf Zontič.

Kolektivna zadruga rokodelskih obrti v Celju. je imela dne 13. marca svoj redni občni zbor, ki se pa vsled slabe udeležbe ni vršil ob določeni uri, marveč šele na uro pozneje. Predsedoval je načelnik Franjo Strupi ter se je udeležil občnega zbora obrtno-zadružni komisar Založnik, ki je predaval o važnosti razkrojivih kolektivnih zadrug in ustanavljanja strokovnih zadrug. Kolektivna zadruga šteje 182 članov iz 31 različnih strok, 92 pomočnikov in 99 vajencev. Poslovnik izkazuje 229 tek. št. Prejemki so znašali za preteklo leto 5627 K 55 v, izdatki 3529 K 61 v, prebitek 2097 K 74 v. V zadružno premoženje spada me drugim tudi vojno posojilo 1300 K in je občni zbor sklenil ta znesek začasno iz imovinskega izkaza črtati, ker vojno posojilo danes ne predstavlja nikake vrednosti. Zadruga je prispevala za vzdrževanje obrtne nadaljevalne šole 300 K. Zadružna pristojbina je določena na 50 K, vpisnina znaša 10 K, oprosnina 20 K. Z ozirom na izvanredno vestno in marljivo poslovanje zadružnih uradnikov, katero se je splošno pohvalno omenjalo, je občni zbor sklenil izplačati pisarniškemu osebju za preteklo leto posebno nagrado 500 K in tajniške prejemke zvišati za 75 odstotkov. Izmed nadaljnjih sklepov je omeniti sklep, s katerim se pritrjuje izločitvi mizarske stroke iz zadruge in ustanovitvi posebne strokovne zadruge za to stroko. Zoper zadružne člane, ki se občnega zbora neopravičeno niso udeležili, se bo postopalo s kaznimi.

Ljutomer. »Slov. trgovsko in obrtno društvo v Ljutomeru« je imelo dne 22. sveč. t. l. svoj drugi redni občni zbor ob navzočnosti 54 članov iz Ljutomera in okolice. Društvo je v prvem letu precej živahno delovalo, imelo je 10 odborovih sej, 4 javne shode (2 v Ljutomeru, 1 v Gor. Radgoni in 1 pri sv. Miklavžu). Društvo je imelo 31. dec. 1920 33 ustanovnih, 123 rednih in 4 podporne člane. Na občnem zboru 22. febr. t. l. pa je na novo pristopilo 8 ustanovnih in 20 rednih članov. V prvem letu so umrli 4 člani: Kikec Baštjan, krojač, Stročja vas, Kocuvan Marija, trgovka, Ljutomer, Predlog Matija, gostilničar, Noršinci in Bračko Jakob, zidar, Police. Izključeni po § 13 b so bili trije udje. Društvo obstoji danes iz 177 članov. Društveni delokrog se razteza po celem okr. glavarstvu Ljutomer, to je sodni okraj Ljutomer in Gor. Radgona. Za Gor. Radgono je ustanovljen odsek društva, ki ima 46 članov. Vodja odseka je gosp. Fran Korošec trgovec in njegov namestnik g. Cizej Janko, trgovec v Gor. Radgoni. Blagajna se deli v dva dela in sicer: I. društvena, II. podporna blagajna. Društvena blagajna izkazuje prvo leto 3822.72 K dohodkov in 810 K izdatkov, torej 3012.72 K čistega prebitka. Blagajna za podporni sklad § 3 f društvenih pravil za onemogle, bolane in ponesrečene člane pa izkazuje 2441.08 K dohodkov in 100 K izdatkov, ostane torej 2341.08 K čistega prebitka. Za drugo leto (1921) društvenega delovanja se je izvolil sledeči odbor: g. Velnar Josip,

mizar, predsednik, g. Vilar Venčesl., trgovec, namestnik, g. Horvat Janko, slikar, tajnik, g. Sršen Fran, trgovec, blagajnik, g. Škrajnar Ivan, medicinar, g. Veselič Pero, brivec, vsi v Ljutomeru, g. Vogrinec Fran, krojač, Kamenščak, g. Korošec Fran, trgovec v Gor. Radgoni, g. Rajh Franc, kovač, Noršinci in g. Kikec Lojze, čevljar, Stročja vas, odborniki. Namestniki: g. Ludvig Anton, ključavničar, Ljutomer, g. Slavič Ant., gostilničar, Kamenščak in g. Cizej Janko, trgovec, G. Radgona. Vabimo vse zavedne obrtnike, da pristopijo v naše društvo ter nam pripomorejo delovati* z nasveti za dobrobit našega stanu. — Le če se združimo v močni organizaciji, smemo pričakovati zmage za naše pravice nad uničujočimi elementi male obrti. Vzemimo si vzgled po drugih slojih!

Zagorje ob Savi. Redni občni zbor obrtne zadruge v Zagorju, se je vršil v nedeljo dne 17. marca. Zadružni načelnik g. Ivan Bajcar je točno ob pol 4. uri otvoril dobro obiskan občni zbor. Po pozdravu vseh navzočih je podal obširno in temeljito poročilo o delovanju zadruge v preteklem letu. Zadruga šteje 70 članov in 45 vajencev, imela je pet odborovih sej in eden redni občni zbor. Po prečitaniu zapisnika zadnjega občnega zbora in poročilu blagajnika in računskih preglednikov se je za leto 1921 določila zadružna doklada v znesku 25 K. Pri obširni razpravi glede sprememb pravil se je določila učna doba na tri leta, oprosnina vajencev in taksa za pomagalno preizkušnjo na 20 K, vpisnina na novo vstopivših članov pa na 200 K. Za delegate na zvezni občni zbor so bili soglasno izvoljeni tov. Ivan Bajcar, Motnikar Ferdo, Drole Matija in Pungertnik. Na predlog tovariša in načelnika zadruge Bajcarja se je sklenilo, da se bode sedaj obstoječa kolektivna zadruga počasi razkrojila in ustanovile se bodo za sodni okraj litijski strokovne zadruge, posamezni obrtniki bodo pa včlanjeni v razne strokovne zadruge, ki se ustanove za območje Slovenije. Pri točki raznoterosti se je sklenilo, da se odločno ugovarja temu, da se mladinske delavce iz Rudnika, ki nimajo za seboj nobene učne dobe, prepusti k pomagalni preizkušnji in se na ta način utihotapijo v vrsto kvalificiranih delavcev, ugovarja se tudi temu, da bi se v Rudniku sploh smelo sprejemati vajence katerekoli obrti. Po raznih poročilih in pojasnilih zveznega načelnika je zadružni načelnik lepo uspeli občni zbor zaključil ob pol 6. uri.

Obrtniki blejskega okraja. — Resolucija, sklenjena na skupnem sestanku obrtnikov blejskega okraja, kateri se je vršil na Bledu dne 17. aprila t. l. v Blejskem domu, se glasi sledeče: Enoglasno protestiramo proti krivičnemu odmiranju davkov na vojne dobičke, ki se nikakor ne krijejo z resnično pravim stanjem obdačenih, obratno pa čisto opravičujejo domnevo varstva pravih vojnih dobičkarjev. Odmere so se vršile na podlagi strankarsko zlobnih ali pa indolentnih zapupnikov-konfidentov, tako pristransko, oziroma nepravilno, da se nam vzbuja dvom o pravem namenu tega davka. Ker se poleg svojih dolžnosti do države zavedamo tudi svojih pravic, imamo, kar je najmanj od državne uprave zahtevati, objektivne odmere davkov, po takem načinu, da se ne bodo ščitili pravi vojni dobičkarji, obrtniki pa kakor namenoma z navijanjem davčnega vijaka gmotno ugonabljali. Ker se kljub temu postopanju smatramo za enakopravne državljane zahtevamo, da se v izogib vseh nam prizadetih krivic pri odmerjenju davkov vpostavi povsod lokalna mešana komisija, ki naj javno razpravlja, da bodo poleg

dobrot tudi dajatev deležni vsaj v najbolj mogoči pravični odmeri vsi državljani brez ozira na stan. — Na Bledu, dne 17. aprila 1921.

37. redni občni zbor Zadruga rokodelskih obrti za laški okraj se je vršil dne 13. marca t. l. v Hrastniku pod predsedstvom načelnika Blaža Zupanc iz Laškega. Občni zbor je bil dobro obiskan, ker je bilo navzočih skoro polovica zadrušnikov, in v marsikaterem oziru tudi zanimiv. Iz poročila zadružnih funkcionarjev posnemamo, da šteje Zadruga sedaj 202 člana iz 18 strok ter ima razun inventarja, ki se ceni najmanj na 3000 K, v svojem premoženju 5 delnic Obrtne banke za 1000 K, papir prvega vojnega posojila 200 K in vlog v Trgovsko obrtni kreditni zadrugi celjski in Poštnem čekovnem uradu za 1233 K 69 v. Zadruga ima lasten podporni sklad, ki izkazuje premoženja 869 K. Zadružna pristojbina znaša 100 K, sprejemnina za vajence 5 K, oprosnina 20 K, preizkušna taksa 10 K. Kot delegati za občni zbor Zveze južno-štajerskih obrtnih zadrug so se izvolili gospodje Guček Franc, Perger Ivan, Požun Franc, Rozin Miloš in Zupanc Blaž. Prihodnja oprostitev vajencev se vrši na Belo nedeljo ob 3. uri popoldne pri Volkerju v Trbovljah. — Na občnem zboru je obširno poročal o pomenu strokovnih zadrug obrtno-zadružni komisar Založnik iz Celja, nakar je občni zbor soglasno sklenil, da ima Kolektivna zadruga čimprej likvidirati in da se predvsem mizarji in strugarji, katerih je 18 takoj priklopijo Mizarski strokovni zadrugi, katera se snuje v Celju, in da si tudi oblačilne stroke, krojači, šivilje in čevljarji takoj osnujejo svojo lastno oblačilno zadrugo za laški okraj, ostale stroke pa se priklopijo kar najprej mogoče strokovnim zadrugam, ki se imajo ustanoviti bodisi za politični okraj celjski ali za celo okrožje celjsko ali pa za celo pokrajino. **Izvanredno razpoloženje, katero je na zboru vladalo za razpust Kolektivne zadruga, je najboljši dokaz, da te zadruga, kar je čisto lahko umevno, ne morejo vršiti svojih nalog.** Krojači in čevljarji so si takoj izvolili odbor 7 oseb, ki ima vse potrebno pripraviti za ustanovni občni zbor zadruga za oblačilne stroke. V ta odbor so izvoljeni Guček Ivan, Požun Franc, Pungarčan Fran, Rezaničnik Jožefa, Šnek Anton, Walter Genovefa in Vrečko Josip. Občni zbor je obenem sklenil, da se ima zadružni podporni sklad takoj preustrojiti v podporni sklad za vse obrtništvo laškega okraja in priklopiti Obrtnemu društvu za laški okraj ter v to svrhu svoja pravila spremeniti. Končno je bila soglasno sklenjena tudi resolucija, glede poslovalnic bolniških blagajn in se je zbor izrekel za nujno in temeljito revizijo obrtnih katastrof s sodelovanjem obrtnih zadrug.

Razno.

Obrtnim zadrugam. Od delegacije min. financ smo prejeli sledeče: Načelnik generalne direkcije neposrednih davkov v Beogradu g. Dušan Letica izda tekom maja t. l. knjigo: »Zakonski sistemi neposrednih poreza in kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca i kritički pogledi na rešenje našeg poreskog problema«. Knjiga bo tiskana v latinici in bo obsegala približno 12 tiskanih pol. Stala bo s poštnino vred 50 K. Dobaviti jo bo mogoče le potom prednaročila, kateremu je priložiti tudi nabavni znesek s poštnino vred. Na to delo, ki načenja vprašanje izenačenja davčnih zakonov naše

kraljevine in bo zbog tega zanimalo tudi cenjeni naslov, mi je čast opozoriti s pristavkom, da sprejema prednaročila predsedstvena pisarna finančne delegacije v Ljubljani do 5. maja t. l. — Delegat: dr. Šavnik.

Krojaški mojstri in samostojne šivilje so si ustanovili organizacijo. Treba bo torej napeti vse sile, da privabimo tovariše in tovarišice za skupno delo. Vsak začetek je težak. Toda pokazalo se je že, da so vzeli resni in vztrajni moške stvar v roke. Z organizacijo hočemo pospeševati izobrazbo, in povzdigniti naš stan do ugleda. Pa tudi motriti tovariše, da je umetnost krojaška nekaj velikega, kar bi moralo biti tudi času primerno plačano. Danes pa stojimo v tem oziru jako dalek za predvojnimi časi in kedo je tega kriv, ako ne tovariši sami in tovarišice seveda tudi! Treba nam je vsem se v organizacijo poglobiti in vse nedostatke odpraviti, posebno glede na cene izdelkov se zjediniti in pobijati na primeren način umazano konkurenco!

H kurzu za krojno risanje. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani vabi v Obrtnem vestniku št. 7, z dne 1. aprila 1921 na prijavo h kurzu krojnega risanja za krojače. Nikdar pa se ni še objavilo, kdo da je učitelj. Čuje se, da je imenovan za krojnega učitelja neki mlad pomočnik, brez vsake teorije in brez prakse. Ali naj se mojstri gredo učiti k pomočnikom? Ali res nima noben ljubljanski krojaški mojster zmožnosti za to mesto? Imenovani je bil vajenec in pomočnik vsega skupaj kakih 6 let. Kako je mogel kot tak postati učitelj krojaškim mojstrom za Slovenijo? Učitelj za krojno risanje mora znati tudi kaj drugega, ne samo vzorce na papir risati! Ali je res nemogoče, da bi krojaška zadruga sporazumno s pospeševalnim zavodom za obrt in sporazumno z ministrstvom za obrt in trgovino ustanovila nekaj praktičnega za zboljšanje in izenačenje v delu krojaške stroke. Po mojem mnenju naj bi se uvedli mojstrski tečajji, katere bi vodil krojaški mojster-strokovnjak, ali pa več mojstrov skupaj, kateri bi vse zastarele in nepraktične navade v krojaštvu odpravili in vpeljali kolikor mogoče enotno krojaštvo, z razliko I., II. in III. razreda. Poučevalo bi se v poskušnjah, v zboljšanjih, v korespondenci, knjigovodstvu (kalkulaciji), prikrojevanju in o meri. Kdor bi se tega tečaja ne udeležil, bi ne smel postati samostojen krojaški mojster.

Tako se podpira obrtnike! Gospodarsko-finančni komite ministrov je dne 22. sept. 1920 sklenil odločbo, s katero se naj obrtnikom in obrtniškim družbam olajša uvoz nekaterih izdelkov, polizdelkov in surovin. Kako se ta naredba uporablja v korist obrtništva praktično, nam dokazuje sledeči gotovo zanimivi slučaj: Neka obrtniška korporacija je baš z ozirom na gornjo določbo nakupila v inozemstvu (v Nemčiji) meseca septembra 1920 za 2 vagona pločevine. Blago je dospelo v Celje prve dni decembra. Pločevino je dotična korporacija kakor tudi carinarna sama smatrala za polizdelek in si zaradi tega preskrbela vse potrebne listine od trgovske in obrtniške zbornice ter oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, ki jih predpisuje gornja naredba, in vložila prošnjo za oprostitev plačila carine. Da ne bi bilo treba plačati preveč stojnine, se je z veliko muko doseglo dovoljenje, da zadruga izloži vso pločevino v privatnem skladišču zadružnega predstojnika, katero je carinarna zapečatila. Po večkratnih urgenceh in intervencijah se je končno dosegel odlok Generalne direkcije carin od 2. februarja 1921, C. br. 3848, ■

katerim se je izreklo, »da se pločevina ne može smatrati kao polupreradjevina ter se prema tome ne može dati slobodno od carine«. Končno je prišla zadruga dne 21. marca 1921 v srečni položaj, da je smela proti plačilu carine po maksimalni tarifi in ležarine v skupnem znesku nad 55.000 K prevzeti. Med tem je pa cena pločevini hudo padla, tako da bo zadruga primorana taisto oddati z ogromno zgubo. Posebno zanimivo je pri tem vprašanje, kot kaj se naj pločevina smatra, če ni »polupreradjevina«. Zanimivo je nadalje tudi to, da je morala zadruga za to, da je združni načelnik imel skoz štiri mesece svoje skladišče od carinarne zapečaten, ker je tam deponiral nezacarinjeno pločevino, plačati nad 12.000 K ležarine carinarni. Ali je ta ležarina namenjena lastniku skladišča, še ne vemo in pričakujemo slični račun za vse slučaje še od njega, da bo zadruga, ki je ustanovljena za podpiranje male obrti, ja sigurnejše ugonobljena. Doživeli smo že mnogo birokratske modrosti, ta slučaj pa je vendar le edini svoje vrste.

Pomagalska preizkušnja pri obrtni zadrugi v Zagorju se vrši v nedeljo dne 5. junija t. l. Prosilci za prepustitev k preizkušnji naj vložijo pismene prošnje na načelstvo zadruge do 1. junija t. l.

Pozor dimnikarji! Združno načelstvo vas opozarja, da poravnate nemudoma Vašo obveznost proti »Obrtnemu Vestniku« ter odpošljete na priloženi položnici označen zaostanek in naročnino ter zaostanek za obrtni koledar. Opozarja se Vas posebno še, da bode zadruga potom lista sporočala vse važnejše zadeve, toraj naj ima vsak »Vestnik«. Zajedno vpošilja načelstvo svoje položnice, na katerih so navedene obveznosti proti zadrugi ter se pričakuje takojšnje odpošiljatve zneskov, kajti zadruga rabi denar in ne povzročajte stroškov s pisarijami in opomini. Opozarja se še posebno, da odpošljete takoj za sklad »pogrebščin«, ki se bode plodonosno naložil in vinkuliral.

Prostovoljno gasilno društvo v Laškem vabi k 50-letnici, spojeno z blagoslovljenjem društvene zastave prostov. gasilnega društva v Laškem, ki se vrši na binkoštni pondeljek, dne 16. majnika 1921 v Laškem. Denarni prebitek slavnosti je namenjen prizidavi gasil. doma in zgradbi reševalnega oddelka.

Deseturni delavnik v mali obrti. Službene Novine z dne 15. aprila 1921 prinašajo v št. 84 naredbo ministra za socialno politiko dne 8. aprila o izmeni in dopolnitvi naredbe o delavnem času z dne 12. septembra 1919 leta. S to naredbo se spreminja v § 4, II. del 3. točke in se ji dodaje nova točka 4, ki se glasi: V manjših obrtnih delavnicah se lahko podaljša delavni čas na 10 ur dnevno oziroma 36 ur tedensko. Pod malim obrtom se razumevajo samostojna podjetja, v katerih se ne uporablja elementarna sila, kakor na parna, vodna, električna itd., marveč se dela izključno na roko in v podjetju ni zaposlenih več kot 5 delavcev. Obrtna podjetja pa, ki so le sestavni del kakega večjega podjetja, se ne morejo posluževati te ugodnosti. Minister za socialno politiko bo za izvršitev omenjene naredbe o spremembi delovnega časa izdal posebni pravilnik. Naredba stopi v veljavo in dobiva obvezno moč deset dni po objavi v Službenih Novinah, torej s 25. aprilom. Iz naredbe je torej razvidno, da velja deseturni delavnik sedaj tudi za vsa trgovska podjetja, s čemur je izpolnjena davna želja večine trgovcev, pred vsem pa trgovcev na deželi.

Izložbena okna. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 ima v svojih lokalih

lepa izložbena okna, v katera bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke, naj se obrne ustno ali pismeno na navedeni naslov, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

Listnica uredništva.

Vse dopisnike prosimo, da potrpijo, ako ne pride njih gradivo takoj na vrsto in nas ne zmerjajo. List pač obsega samo 8 strani in izhaja samo 2 krat v mesecu. Nadalje prosimo, da nam sestavljajo kratka in stvarna poročila o občnih zborih. Za list zadostujejo samo sklepi, vsa druga razmotrivanja spadajo bolj v notranjost dotičnega društva.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

MALI OGLASI.

Kleparstvo v najem odda Vinko Beles v Kranju št. 154.

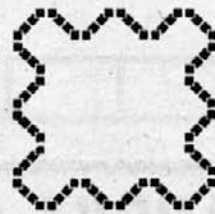
Proda se večja množina različnih potrebščin za krojače in čevljarje.

Informacije pri Vojaški intendanci za Slovenijo, Št. Peterska vojašnica, soba št. 81 dne 3. in 4. maja dopoldne.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg 4.

Telefon št. 508. - Poštno-ček. urad SMS št. 12.051. 13, 24-8

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje. Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Gosp. mizarški mojstri, pozor!

Gospodarska zadruga ljubljanskih mizarških mojstrov v Ljubljani ima v zalogi različni luž (Beiz). Dobi se pri načelniku gosp. **Ferdo Primožiču**, Ljubljana, Trnovski pristan 4. 24, 3-1

ANTON KUNSTEK

15, 12-7

TRGOVINA Z USNJEM

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja vseh vrst po najnižjih cenah v vsaki množini.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

18, 10-3

M. KUŠTRIN

LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 20. — TELF. 470.

PODR. MARIBOR

JURČIČEVA ULICA 9.

PRIPOROČA
PNEVMATIKE ZA AUTO
IN KOLESA, TER VSAKE VRSTE
GUMIJEVIH PREDMETOV, ISOLIRANE ŽICE
ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO IN ELEKTROTEH-
NIČNI MATERIJAL PO NAJNIŽJH DNEVNIH CENAH ! ! ! !

1, 19-9

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica: K 30.000.000.—. Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj. **Brzovjavni naslov:** Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

3 9-9